

Imię i nazwisko/ szkoła .....

Liczba punktów

Kuratorium Oświaty w Gdańsku
Konkurs języka polskiego
dla uczniów klas IV-VIII szkoły podstawowej
etap rejonowy 23 XI 2023r.

Uczennico, Uczniu!

Przeczytaj uważnie zamieszczone teksty i zadania. Zapisuj odpowiedzi w wyznaczonych miejscach. Pamiętaj o poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej. Na wykonanie pracy masz 90 minut. Powodzenia!

Tekst I

NA LIPE

Uczony gościu! jeśli sprawą mego cienia
Uchodzisz gorącego letnich dni promienia,
Jeślić lutnia na łonie i dzban w zimnej wodzie
Tem wdzięczniejszy, że siedzisz i sam przy nim w chłodzie:
Ani mię za to winem ani pój oliwą,
Bujne drzewa najlepiej dżdżem niebieskim żywą,
Ale mię raczej daruj rymem pochwalonym,
Co by zazdrość uczynić mógł nie tylko płonym¹,
Ale i płodnym drzewom; a nie mów: Co lipie
Do wierszów? Skaczą lasy, gdy Orfeus² skrzypie.   Źródło: poezja.org

1. (0-1) Kto mówi w utworze i do kogo?

.....

2. (0-1) Co jest treścią wiersza?

.....

.....

¹ płonym (płonnym), płony – nieurodzajny, jałowy

² Orfeus (Orfeusz) - w mitologii greckiej śpiewak i poeta

3. (0-3) Jakie środki poetyckie zostały zastosowane? Uzupełnij tabelkę.

Nazwa środka poetyckiego	Przykład z wiersza	Funkcja
Apostrofa		
Epitet		
Metafora		

4. (0-1) *Co lipie do wierszów?* – pisze autor utworu. Jak dzisiaj zapiszesz poprawnie podkreślony wyraz w tym wyrażeniu?

.....

5. (0-2) Podaj co najmniej trzy cechy gatunkowe powyższego utworu.

.....

.....

6. (0-1) Do jakiego rodzaju literackiego należy?

.....

Tekst II

Wól minister

Kiedy wól był ministrem i rządził rozsądnie,
Szły, prawda, rzeczy z wolna, ale szły porządnie.
Jednostajność na koniec monarchę znudziła;
Dał miejsce woła małpie lew, bo go bawiła.
Dwór był kontent³, kontenci poddani – z początku;
Ustała wkrótce radość – nie było porządku.
Pan się śmiał, śmiał minister, płakał lud ubogi.
Kiedy więc coraz większe nastawały trwogi,
Zrzucono z miejsca małpę. Żeby złemu radził,
Wzięto lisa: ten pana i poddanych zdradził.
Nie osiedził się zdrajca i ten, który bawił:
Znowu wól był ministrem i wszystko naprawił. Źródło: www.poezja.org

7. (0-1) Wypisz wszystkich bohaterów utworu.

.....

.....

---

³ Kontent-zadowolony

8. (0-4) Dopisz do każdej postaci po dwie informacje na temat sposobu sprawowania urzędu.

Bohaterowie	

9. (0-2) Podaj przykład rymu występującego w wierszu i nazwij jego rodzaj.

.....

10. (0-3) Nazwij gatunek powyższego utworu i podaj trzy jego cechy.

.....

.....

11. (0-2) Jaki jest morał utworu? Sformułuj własny wniosek.

.....

.....

.....

Tekst III

[...] GŁOS

(za oknem)

Hej, kruki, sowy, orlice!

O wy przekłete żarłoki!

Puście mnie tu pod kaplicę,

Puście mnie choć na dwa kroki.

GUŚLARZ

Wszelki duch! jakaż potwora!

Widzicie w oknie upiora?

Jak kość na polu wybladły;

Patrzcie! patrzcie, jakie lice!

W gębie dym i błyskawice,

Oczy na głowę wysiadły,

Świecą jak węgle w popiele.

Włos rozczochrany na czele.

A jak suchy snop cierniowy
Płonąc miotłę ognia ciska,
Tak od potępieńca głowy
Z trzaskiem sypią się iskrzyska. [...] źródło: literat.ug.edu.pl

12. (0-1) Dlaczego opisana wyżej postać stawiała się na uroczystości Dziadów?

.....

13. (0-2) Kto go oskarża i dlaczego?

.....

.....

14. (0-1) Jaki był finał jego wizyty?

.....

Tekst IV
Powrót taty
[...]

Wtem słyhać tarkot, wozy jadą drogą

I wóz znajomy na przedzie;

Skoczyły dzieci i krzyczą jak mogą:

„Tato, ach, tato nasz jedzie!”

Obaczył kupiec, łązy radośne leje,

Z wozu na ziemię wylata;

„Ha, jak się macie, co się u was dzieje?

Czyście tęskniły do tata?

Mama czy zdrowa? ciotunia? domowi?

A ot rozynki w koszyku”.

Ten sobie mówi, a ten sobie mówi,

Pełno radości i krzyku. [...] źródło: literat.ug.edu.pl

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Punktacja za zadanie 17.

I	II	III	IV	V	VI	VII